

Hr. Rait Maruste
Riigikogu põhiseaduskomisjon

Teie: 30.05.2012 nr 1-6/12-108/1
ja 11.06.2012 nr 1-6/12-120/1
Meie: 17.07.2012 nr 18 (2)

Lugupeetav Rait Maruste

Olete meile Riigikogu põhiseaduskomisjoni poolt saatnud 30. mail ja 11. juunil kirjad, kus kutsute meid üles tegema ettepanekuid vastavalt erakonnaseaduse muutmise seaduse eelnõule 144SE (tähtpäevaga 28. september) ja esitama "kuni 5 konkreetset ettepanekut erakondade rahastamise süsteemi võimalike muudatuste ja täienduste kohta" (tähtpäevaga 31. august). Aitäh selle eest!

Esimese ettepanekuna kutsume teid üles kaaluma kaasamise formaadi muutmist. Kirjalikul konsultatsioonil on omad eelised – eelkõige on see arvamuse küsijale kõige mugavam, vähim tööd nõudev kaasamisviis –, kuid ka olulised puudused. Arvamuste esitajad kujundavad oma seisukohti sel puhul tavaliselt üksteisest lahus, teadmata või mõistmata teiste osapoolte eelistusi ja vajadusi (juhul kui nad just ise ei haara initsiatiivi ega kutsu osapooli kokku). Sageli erinevad niisuguses olukorras ka osapoolte arusaamad probleemi olemusest ja lahendusvõimalustest, mis toob kaasa üksteisest mööda rääkimist. Kui seisukohad on juba kujundatud ja esitatud, kipub edasine arutelu tihtipeale kujunema nende kaitsmiseks, kus järeleandmised ja kompromissid on juba raskemad sündima kui olnuks juhul, kui lahendusvariantide üle oleks hakatud arutama algusest peale koos.

Nii on me meelest paljuski läinud ka seaduseelnõu 144SE senise menetlemisega, kus nii teie kui ka meie oleme kirjalikke ettepanekuid korduvalt esitanud, ent usutavasti nõustute, et olulist dialoogi ei ole erinevate lähtekohtade tõttu seni tekkinud (ka ainus senine kohtumine põhiseaduskomisjoni koosolekul 28. mail oli pigem seisukohtade esitamine ja põhjendamine kui nende üle arutamine). On kaheldav, et paljas tähtaja pikendamine diskussiooni kvaliteedis hüpeta kaasa toob või arvamusi lähendab.

Seetõttu teeme ettepaneku augustis, enne ettepanekute esitamise tähtpäeva, kutsuda kokku arutelu erakondade, vabäühenduste ja ekspertide vahel, kus alustada mõlema teema puhul arusaamade ühtlustamisest probleemi(de) algpõhjuste ja olemuse kohta ning minna sealt edasi lahendusvõimaluste kaalumise juurde. Usume, et see aitaks osapooli teineteise mõistmisele ning ühiskonnas enam aktsepteeritud lahenduste leidmisele oluliselt lähemale.

Loomulikult võib sellise arutelu kokku kutsuda ka EMSL ise, kuid usume, et on kohasem, kui seda teete teie kui teema algataja. Kindlasti oleme valmis ja huvitatud oma abi pakkuma selleks, et eelnevalt arutada, kuidas sellist arutelu ette valmistada ja üles ehitada, tuginedes oma varasematele sarnastele kogemustele.

Heade soovidega

Urmo Kübar
EMSL-i juhataja